

PŘESTUPKY A PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ

XXII. CELOSTÁTNÍ FINANČNÍ KONFERENCE SVAZU MĚST A OBCÍ

Miroslav MATEJ

PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ (§ 22)

Neoprávněné použití nebo zadržení prostředků poskytnutých **jako dotace** z rozpočtu poskytovatele

1) faktické (skutečné) použití v rozporu s rozhodnutím / smlouvou o poskytnutí dotace

- tj. financování nezpůsobilého výdaje

2) porušení povinnosti (podmínky), kterou nelze peněžně vyjádřit (u dotací ex-ante i ex-post)

- např. nedodržení lhůt, nehlášení změn, porušení ZVZ

3) neprokáže-li příjemce použití poskytnutých prostředků

PŘESTUPKY (§ 22A, 22B)

- přehled přestupků je uveden v § 22a
- týkají se porušení povinnosti v oblasti rozpočtového hospodaření, např.:
 - zveřejňování rozpočtů, rozpočtových opatření, střednědobých výhledů, závěrečných účtů, smluv o poskytnutí dotace
 - hospodaření podle rozpočtu nebo pravidel provizoria
 - provádění rozpočtových opatření
- pokuta do výše 1 mil. Kč (v praxi v řádu jednotek tisíc Kč)
- přestupkové řízení většinou reaguje na zjištění z přezkumu hospodaření

V ČEM SE DOTAČNÍ PRAVIDLA NEJVÍC PORUŠUJÍ

- neplnění monitorovacích indikátorů
- použití výstupů jiného projektu (dvojí financování)
- financování nezpůsobilých výdajů
- mylné platby
- změny v projektech na základě dodatečných přání zadavatele
- porušování ZVZ (oblast kvalifikačních a hodnotících podmínek, dělení zakázek, netransparentní a nerovné zacházení, podstatné změny smlouvy po vysoutěžení zakázky...)
- rozpočet a účetnictví projektu
- neprůkazně vedená dokumentace k projektu
- neplnění nejrůznějších termínů (hlášení změn, předávání zpráv, komunikace s poskytovatelem)
- publicita

NEJČASTĚJŠÍ PŘÍČINY PORUŠOVÁNÍ PRAVIDEL

- nejasná dotační pravidla
- nedostatečná **průběžná kontrola** dotačních podmínek
 - lhůty, termíny, splatnosti faktur, reporting...
 - může pomoci dobře nastavený informační systém
- ne všechno lze vyčíst ze smlouvy → nedostatečná **znalost závazných příruček**
 - např. omezení způsobilosti některých výdajů, nemožnost použití určitého způsobu vykazování výdajů (např. vzájemné zápočty,...)
- nedostatečná **komunikace** mezi poskytovatelem a příjemcem dotace
 - případné problémy nutno řešit proaktivně a s předstihem

MONITOROVACÍ INDIKÁTORY

- nerealisticky nastavené
- neovlivnitelné – příjemce se zaváže splnit něco, co nemůže ovlivnit
 - počet školení
 - počet proškolených osob
 - počet podpořených osob
 - % zastoupení mužů a žen na školení
 - % využití kapacity ubytovacích zařízení – čisté využití lůžek
 - zvýšení obrátu firmy o x %
 - úspora energie (cílová hodnota)
- nejasně vymezené (definované), zejména obecnými pojmy
 - inovativnost

MONITOROVACÍ INDIKÁTORY – PŘÍKLAD

- ze smlouvy vyplývala povinnost zastoupení mužů a žen na školení v poměru 50 % – 50 %
- kontrolní orgán konstatoval nedodržení podmínky a správce daně vyměřil **odvod**
- **námítky** příjemce:
 - „V průběhu projektu bylo zjištěno, že v odvětví, pro které byl projekt určen, pracuje více mužů než žen. Z toho důvodu nebyl dodržen poměr mužů a žen.“*
- příjemce **nepožádal** poskytovatele **o změnu** indikátorů a úpravu požadovaného poměru
- **odvod** odpovídající části nesplněného indikátoru **musel být vyměřen**

NEJČASTĚJŠÍ PŘESTUPKY

- nedostatečné **zveřejňování** dokumentů
 - většinou 15 dnů **přede dnem** zahájení projednávání dokumentu
 - do lhůty se započítává den zveřejnění
 - zveřejnění: **1.** až **15.** → projednávání **16.**
- neprovedení / nesprávné provedení **rozpočtového opatření**
 - vhodně nastavit **delegaci pravomocí**
 - zastupitelstvo / rada (starosta)
 - schválený rozpočet (tj. závazné ukazatele) **správně nastavit v informačním systému** (pokud to umožňuje)
 - **neplést si změnu rozpočtu a změnu rozpisu rozpočtu**
 - **volné prostředky na běžném účtu** nepoužívat bez provedení rozpočtového opatření
 - **neprovádět rozpočtová opatření tam, kde to není potřeba**

DOPORUČENÍ PRO ROZPOČET OBCE

- strukturu rozpočtu si stanoví obec **dle vlastního uvážení**
- **co největší úroveň agregace** – přehlednost, jednoduchost
 - neutopit zastupitelstvo v přílišném detailu
 - **cíl: minimalizovat rozpočtová opatření (a s nimi spojenou administrativu)**
 - vytvořit **system** pro řádné provádění změn rozpočtu
- **schvalující usnesení**
 - **vymezení kompetence Rady / starosty** k provádění rozpočtových opatření
 - **co nemá být závazné, neschvalovat!** (zastupitelstvo může vzít na vědomí)

DOPORUČENÍ PRO DOTAČNÍ MANAGEMENT

- nezavazovat se k něčemu, co nelze objektivně splnit
- kvalitně připravit projekt
- zvážit **udržitelnost** projektu, vč. provozní náročnosti
- důkladně prostudovat **dotační podmínky**
- **nejasnosti** okamžitě řešit s poskytovatelem
- vyvarovat se netransparentního a diskriminačního jednání
- řádně nastavit **řídící kontrolu** a zajistit auditní stopu
 - zajistit **projektový management** (např. zpracovat přehled povinností vyplývajících z dotačních smluv a zajistit jejich pravidelnou kontrolu)

Děkuji za pozornost

Miroslav MATEJ

ředitel odboru Financování územních rozpočtů

Ministerstvo financí

miroslav.matej@mfcz.cz | monitor.statnipokladna.cz

<https://www.mfcz.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocty/metodicka-podpora>